CYSTOTOMIA LATERALIS MOREAUIANA NOVA EADEMQUE RECEPTIS LONGE PRÆSTANTIOR, QUIA OMNINO TUTIOR.

DE QUA

DEO CLEMENTER JUVANTE,

AUCTORITATE GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS,

PRÆSIDE

MAGNIFICO HUJUS UNIVERSITATIS RECTÒRE

VIRO

EXCELLENTISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO,

DOMINO

GEORGIO FRIDERICO SIGWART,

PHIL. MED. ET CHIR. D. HUJUSQUE ET ANAT. P. P. O. ORD. MED. SEN. ET AULIATRO WURT.

PATRONO SUO ET PRÆCEPTÒRE

AD CINERES DEVENERANDO

PRO GRADU DOCTORIS

D. Sept. MDCCLXIV.

PUBLICE DISPUTABIT

AUCTOR

CAROLUS LUDOVICUS FRIDERICUS BREYER,

Ludovicopolitanus,

MEDICUS AULICUS WIRTEMBERGENSIS.

TUBINGÆ, TYPIS BAUHOFII & Vid. FRANCKII.

* * *   * * *

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.

Vulgato hoc prognoſtico tentamina academica etiam & inauguralia tyronum maxime vel primo, quibus iſta ſuperbiunt, titulorum aſpectu niſi ipſemet excepiſti, in ejusmodi rebus neutram in partem propendens, ab aliis *tamen* ad talia dijudicanda aptioribus excepta eſſe, expertus es, exceptumque iri, amplius procul dubio experieris L. B.? Ecquis vero vitio id vertet oculatioribus rerum perſonarumque æquioribus judicibus. Quæ enim tam ſiniſtra agendi ratio in eo peculiarem adfectare dexteritatem, in quo nullam habent? Quæ tanta arrogantia, quæ immo audacia, quæ imprudentia, in id operam impendere, ut vel aliquid novi in publicum pro-

* * * * * *

Fieri ſane nequit, ut quis in ſpecialiorem alicujus argumenti tractationem legitime & inoffenſa rerum copulatione ratoque ſucceſſu deſcendere poſſit, niſi quidem illius ipſius uſum fixosque, quibus circumſcribitur, limites, ante oculos poſuerit Lectoribus ſuis. Præter *uſum* itaque, *methodum* & inſtituendam a me jam proponendorum *partitionem* ante omnia in id omnem meam operam impendere jubeor, ut animum calamumque figam in adcurate determinando, quod exponendum ſumſi, *themate*, quo, ut *titulus*, ni fallor, legitime habet, ſiſtitur: *cyſtotomia lateralis* MOREAUIANA *nova eademque receptis longe præſtantior, quia omnino tutior. Cyſtotomia* Lithotomiæ ſpecies eſt. *Lithotomiæ* vox græca ſua originatione componitur ex ſubſtantivo λίθος lapis & verbo τέμνω *ſeco*, cædo. Vi nominis itaque apte dicit *calculi ſectionem.* Lapideæ indolis incrementa in animalium corporibus nata ſtrictius dicuntur *calculi.* Ejusmodi lapicidinas microcosmicas fieri poſſe quasvis corporis humani partes, non modo indubium eſt, ſed & factas jam eſſe triſtiſſima docuerunt exempla. Calculi humani domicilia deprehenſæ ſunt omnes C. H. regiones à capite ad calcem usque, ut DOMINICUS PANAROLUS *obſerv. medic.* Pentecoſt. II. obſ. 34. *naturam humanam ſuas ubique habere*, dixerit, *latomias* & CHRISTIANUS FRIDERICUS GARMANNUS de *miraculis Mortuorum* L. III. Lit. 3. §. 39. mirabundus exclamaverit: *quæ Corporis humani pars eſt? qui angulus? qui non calculorum & lapidum generationi favet?* Deprehenſi ſunt v. gr. calculi in cerebro, in animæ adeo ſede carteſiana, in meningibus, in fronte, oculis, glandula lacrymali, nervis opticis, palpebris oculorum, ſuperciliis, naribus, aure, parotide, labio, palato, gutture, maxilla, tonſillis, lingua, ductubus ſalivalibus, temporibus, dentibus, mammis, collo, ſcapula, aſpera arteria, pulmonibus, pericardio, corde, pectoris cavitate, in hepate, veſicula bilis, liene,

pan-

pancreate, meſenterio, omento, peritonæo, ventriculo, inteſtinis, renibus, ureteribus, veſica urinaria, in ſcroto, teſticulo, perinæo, circa vertebras, in lumbis, ano, veſicula ſeminali, vaſis ejaculatoriis, utero, ſecundinis, uracho, umbilico, abdominis cavo, inguine, brachio, humero, cubito, digitis, in femore, patella genu, circa malleolum, in arteriis, ſanguine menſtruo, glandulis. Fuſe & operoſe horum calculorum exempla collegit recenſuitque MARTINUS SCHURIGIUS in *Lithologia ſua hiſtorico-medica* C. II. p. 99. Omnium autem frequentiſſime ejusmodi latomias exhibent bilis & urinæ receptacula. Hinc in harum partium calculis removendis maxime omnem moverunt lapidem operoſiores ſanitatis antiſtites. Conf. ROSINUS LENTILIUS Parallelism. ad annum 6. & 7. M. V. C. Dec. III. ann. 7. & 8. append. p. 135. Dignus eſt, qui repetatur hic, quemque loco citato LENTILIUS refert, diſcurſus GMELINIANUS ita habens: *principium lithopoieticum non tam in ſolis renibus & veſica quam tota maſſa ſanguinea & humorali deliteſcere & comprimis vitio ſtomachi primævæ digeſtionis debetur. Gaſtricus nempe liquor per inertiam e cibis magma glutinoſum producit, nec atomos lapideas cum cibis devoratas rite ſolvit, & per inteſtina mixtas cum excrementis evacuat, ſed implicatas glutini ſuo primum in inteſtina tunc meſenterium, poſtremo viſcerum omnium receſſus derivat, ubi denique cavitates commodas nactæ, accedente comprimis coagulatæ ſalino, in calculos compinguntur. Quæ cavitates cum in renibus & veſica reperiantur commodiſſimæ, ſerum inſuper ſalſum ibi hoſpitetur, deſit humorum alibi coagula magis impediens motus impetuoſus, adſit contra quies huic negotio magis favens, hinc & ibi ut plurimum calculos nidulari, quamvis id alibi locorum, ceteris nempe partibus fieri poſſit: adeo ut nullum propemodum Corporis viſcus immo ipſamet vaſa, & metropolis animæ carteſiana, glandula nimirum pinealis a calculorum hoſpitio immunia reperta ſint.* Sed hæc in tranſcurſu, quibus me immergi heic nolo. Probe etiam intelligo, plane

alienum

alienum a themate præfixo fore, ſi immiſcere heic vellem, quæ ad remotiorem *lithologiam theoreticam* & *practicam* ſpectant. v. c. de calculorum generatione, mole, pondere, copia & multitudine, colore, figura, analyſi chemica, ſubſtantia, effectibus, ſignis, medicamentis lithotripticis, quæ alias male lithontriptica dicunt, eorumque uſu. Varia calculorum in corpore humano hoſpitia eum tantum in finem obiter nominavi, ut eluceſcat, tantum abeſſe, ut quamvis calculi remotionem themate meo comprehendam, utpote quæ ſæpius ſine ſectione perficitur, ut ne quidem omnem, quæ ſectione fit, involvam. *Cyſtotomiam* tantum pertractare volo, lithotomiæ, ut dixi, ſpeciem. Quemadmodum a varia in variis locis inſtituenda ſectione varia nomina accipit ſectio calculi, & v. c. ſi ex urethra ſecandus eſt calculus *urethrotomia*, ſi ex renibus, *nephrotomia* vocatur, ita ſi ex veſica urinaria, *cyſtotomia* appellatur, recepto quidem, nec à me demum adoptato, adeoque in chirurgia jam *Technico termino.* Non me quidem latet vulgo de *Lithotomia* hic obiter loqui nonullos; verum id artis regulis repugnare, ſponte patet. Sic etenim bene hæc ab aliis mox diſcernitur lithotomiis, & definite deſignat calculi ex veſica urinaria ſectionem. Sed & *Cyſtotomia* hæc non uno modo celebrata fuit, & diverſo hodienum peragitur. Vel enim in ſuperiori vel inferiori veſicæ parte perficitur. Quare ob locorum indeque dependens operationum diſcrimem â cel. C. E. Eschenbachio in ipſius chirurgia §. 648. recte diſpeſcitur in *cyſtotomiam* ſuperiorem ſeu *altam*, quem & *adparatum altum* dicunt, atque *cyſtotomiam* inferiorem, cujus iterum tres excogitatæ & exercitæ ſunt ſecandi methodi, quarum una vocatur *cyſtotomia parva*, ſeu *adparatus parvus*; altera *magna* ſeu adparatus magnus, tertia *lateralis* ſeu *adparatus lateralis.* Quarum denominationum rationes eluceſcent ex ſequentibus. Conſultum eſſe exiſtimo hac vice de ſingulis hiſce methodis non tam doctrinæ quam potius temporis ratione & ordine, quo inventæ adhibitæque fuerunt, quæ ad

præ-

præſens ſpectant inſtitutum, ediſſerere. Antiquiſſima eademque, quod quam maxime ipſam probat antiquitatem, ſimpliciſſima eſt ſectio parva, quam Celsus deſcripſit L. VII. c. 26. unde à quibusdam celſica ſed non bene dicitur, quia Celsus neque eſt Auctor hujus inventi, neque ipſe hanc ſectionem exercuit. Inventa enim factaque aliorum ab iis, qui illa recenſent, denominare, æque abſonum eſt, ac ſi, quæ heic à me deſcribitur operatio *Moreauiana*, diceretur mea. Gloria ſit, maneatque penes Auctorem. Multo magis errant, ſuamque in hiſtoria medica ignorantiam produnt, qui hanc methodum *Guidonianam* à *Guidone* vocant, quaſi hic ejus inventor fuiſſet, aut eam præ aliis ſuo tempore exercuiſſet, cum neutrum ne veritatis quidem ſpeciem habeat. Per integra nempe ſecula XIII. XIV. & XV. inter Italos atque Gallos præter Guidonem, qui a Celso deſcriptam eoque tempore neglectam hanc methodum reſtituit, nullus exiſtit, qui in hac arte aliquid præſtiterit, & ſi quis exſtitit, de nemine aliquid memoria proditum eſt. Hinc factum eſt, ut neglecta hujus Auctoris claſſici, Celsi lectione, hæc calculoſorum ſectio, a Guidone denuo reſtituta, *Guidoniana* nuncuparetur, quam tamen certe neque ipſe invenit, quod haud dubie ex hiſtoria colligitur, neque ſolus exercuit. Præterea hanc calculoſos curandi viam ſatis ample quoque expoſuerunt Brunus, Theodoricus Rolandus, & ex parte etiam Rogerius, aliique artis *chirurgicæ* Doctores, a quibus vero in quibusdam diſceſſit Guido. Dictu quidem difficile eſt, qua calculoſos curandi methodo uſi ſint veteres, Hippocratis temporibus. Vero autem ſimillimum eſt, non aliam, quam quæ à Celſo monſtrata eſt, viam illos tenuiſſe, quod & ipſa methodi ſimplicitas, antiquitatis argumentum luculentum præbens, credere ſuadet. Poſt Hippocratem nullius in hac arte inſignioris magiſtri facta eſt mentio, ſi diſceſſeris ab Ammonio, qui ea propter a Celso λιθότομος ideo cognominatus eſt, quod inſtrumentum pro calculo majori in veſica ſcindendo reperiſſet.

AMMONIUM ſecutum eſſe MEGEM Romæ artem exercentem legimus. v. CELSUS in Præf. ad L. VII. C. XXVI. HEROPHILI quoquo CELSI & GALENI tempore calculoſorum ſectiones frequentiores fuiſſe dubio caret. Ferramentum illud, quo calculi veſicæ explorantur jam ab ERASISTRATO καθητηρ nominatum fuit, ut habet illa, quam alii GALENO, alii alii Autori tribuunt, Iſagoge C. XVIV. conf. GALENUS in comment. ad aphor. 18. L. VI. HIPPOCRATIS. Præſertim autem HELIODORUS apud GALENUM de faſciis C. XVI. Quibus ex locis luculenter patet, notiſſimam tum temporis fuiſſe calculoſorum ſectionem. Hinc conjicimus non aliam fuiſſe, quam quæ à Celſo iterum patefacta eſt. A CELSI ad PAULI ÆGINETAE ætatem, GALENO excepto, nullius amplius facta eſt mentio, qui aliquid notatu dignum hac de re prodiderit. PAULUS CELSUM ſecutus eſt. L. VI. c. LX. Præterea eundem Magiſtrum ſecuti ſunt AVICENNA L. III. Fen. XIX. cap. VII. ALBUCASI part. II. C. LX & LXI. A quo poſteriore Autore ſcalpelli non ancipitis iconem delineatam habemus; cujus etiam inventor fuiſſe perhibetur, quodque non multum differt ab eo, quo CHESELDENUS uſus eſt. Videſis hujus rei hiſtoriam, quam JOH. ZACH: PLATNERUS in *inſtit: ſuis chirurgiæ rationalis* §. 1356. in compendio egregie exhibuit. Ex quo hæc huc referri merentur: *præterito ſeculo anno 1663, homo aliquis in Gallia exſtitit Roaux nomine, qui ſe dicebat hac via, quæ, quod pauciſſimis ferramentis perficitur, minus quam illa, quæ cum magno apparatu, terrere debet, cum pueros tutius curare, tum ex adultorum veſica calculum evellere poſſe. Burdigola Lutetiam venit, ut calculoſos ibi curaret: deprehenſus autem fuit, in puerorum curatione non plus præſtare poſſe, quam, qui ex chirurgis cum minori ferramentorum adparatu calculum evellebant. Habebat autem tam expeditum manuum uſum, ut facile calculum ſupponeret, quod, ubi vidit aliquando cognitum fuiſſe, fuga ſibi conſuluit.* v. de MINGELOUZAUX comment. ſur la Chirurgie de CHAULIAC T. II. p. 739.

p. 739. Carolus Drelincurtius in Legende du Gaſcon Paris. 1665. Franc. Colot. Tr. de l'operation de la taille p. 140. Paris. 1708. Antiquiſſima hæc calculoſos ſecandi methodus, ſectio proinde ſeu cyſtotomia veſicæ parva rectius, quam Celſica aut Quidoniana dicenda. *Parua* vero ſectio, ob minorem ferramentorum numerum tum demum nuncupata eſt, poſtquam Johannes de Romanis aliam invenerat pluribus inſtrumentis perficiendam. Neque ideo exiſtimandum, ſolis ferramentis haſce methodos differre. Poſt Celsum præter ſupra jam citatos autores, ii omnes, qui chirurgias & curſus operationum chirurgicarum ediderunt, parvum hunc adparatum deſcripſerunt. Eos recenſet cel. Kæstnerus Tom. II. cap. VIII. Sect. II. §. VIII. Summa hujus methodi huc redit. Præmiſſis præmittendis, rite præparato, debite locato, ligato, & miniſtris duobus tribusve ſatis firmato, & in menſa, quod fere commodius fit, quam ſuper genua miniſtri, figurato ægro Medicus chirurgus hanc celebraturus operationem, unguibus diligenter circumciſis, ſiniſtræ manus unum vel duos digitos indicem nempe & medium oleo prius unctos ſimul in anum ægri demittit, dextramque manum ſuperimum abdomen leniter imponit; cavendo ſcilicet, ne, ſi utrinque digiti vehementer circa calculum concurrerint, veſicam lædat. Jam calculum digitis ano imiſſis caute quærit repertumque ad cervicem blande compellit. Tum juxta anum incidit longa indeque ad veſicæ cervicem ducta plaga quodammodo lunata, ita ut cornua ejus coxas reſpiciant, deinde aliam transverſam plagam facit, qua veſica aperiatur, donec urinæ iter pateat. Plaga hæc paulo major eſſe debet calculo, ne ægrum in certiſſimum conjiciat periculum, quod calculus facit, cum vi promitur. Ex quo hæmorrhagia, diſtentiones partium nervoſarum & inflammationes. Cum via patefacta eſt, in conſpectum calculus venit, qui ſi exiguus eſt, digitis ab altera parte propelli, ab altera protrahi poteſt. Si major, injiciendus à ſuperiori ei parte uncus, ejus rei cauſa factus,

 is

is eſt ad extremum tenuis, in ſemicirculi ſpeciem retuſæ latitudinis; ab interiori parte lævis, qua corpori jungitur; ab anteriori aſper, qua calculum attingit; ubi ſatis teneri calculum patet, placide emovetur. At ſi plures calculi adſunt, digitis ſiniſtræ manus ad plagam deduci ac protrahi debent, quod ſi non fieri poſſit, vel unco idoneo vel ſpecillo & ſuper hoc forcipe utendum eſt pro extrahendis calculis. Aliæ notatu digniores varietates hujus operationis non dantur. conf. ESCHENB. chir. §. 654. PLATNERUS §. 1387-89. HEISTER. P. II. C. CXL. Præſertim hic evolvi meretur HEISTERI diſſertatio de hac operatione ſcripta, ubi oſtendit eam à CHESELDENI & RAVII ratione parum diverſam eſſe; Id quod ex eo concipit, quod RAVIUS eam à ſe diſcendi cupidos ſemper ad Celſum recurrere juſſerit. vid. MORAND. Memoir. anni. 1731. p. 227. Methodus hæc laudatur ab his, culpatur ab illis. Et ſua reaſpe habet commoda & incommoda. Neque itaque ad ſolos pueros horumque ætatem CELSO duce reſtringenda eſt, neque in iis, in quibus tutius alio modo exſecari poteſt calculus, ad miniſtranda. Ex quo dijudicandæ aliorum hac in re ſententiæ, eorum, qui vel ne juniorum quidem calculos tuto hac via educi poſſe ſtatuunt, vel nimis eam extollunt. Si calculus in collo veſicæ hæret, & ita perinæo inſidet, ut hoc in tumorem elevet, vel hac in regione plane concretus eſt, certe non niſi hoc modo extrahi oportet. G. de la FAYE in notis ad DIONYSII chirurgiam p. 221. huic quoque ſectioni peculiaria præ aliis commoda tribuit. v. ESHENBACHIUS in chirurg. §. 654. Ejusdem utilitatem variis quoque argumentis probat Cel. HEISTERUS in Inſtitut. chirurg. p. m. 902. & 979. conf. DENYSIUS in obſervat. chirurg. de calculo p. 95. Difficultates contra, quibus premitur hæc operatio, creant calculi majores, quibus ita ſatis ampla via tuto parari nequit; majus veſicæ in adultis ſpatium, ex quo ad debitum locum non poſſunt compelli in eoque contineri; calculi porro aſperi, ſpinoſi, qui ſine damnoſa veſicæ vulne

ratione

ratione adduci & educi nequeunt. Id quod jam veteribus perſpectum fuit, unde CELSUS L. VII. C. XXVI. §. 2. Sunt, inquit, *quidam non aſperi tantummodo ſed ſpinoſi quoque calculi, qui in veſica non raro vel conquiruntur vel attrahuntur: quoniam ubi illam convulnerarunt ex diſtentione nervorum mortem maturant.* Perſpectis difficultatibus methodi calculoſos curandi à CELSO deſcriptæ & à veteribus adhibitæ alia inventa eſt a JOHANNE DE ROMANIS, quæ magnus apparatus (le grand apparcil) nomina babatur, propter inſtrumentorum, quibus perficitur, numerum. Quo tempore ea CELSO patefacta, ut ab hac diſtingueretur, nomen parvi apparatus (petit appareil) accepit, cujus itaque inventionis gloria Italis nominatim huic JOHANNI DE ROMANIS debetur, licet eam Italo huic detrahere ſuæque genti tribuere voluerit AUTOR libri, qui inſcribitur: *Recherches critiques & hiſtoriques ſur l'origine ſur les divers états & ſur les progres de la Chirurgie en France. Par. 1744. p. 258. ſeqq.* Sed fide caret, & mera conjectura eſt valde levis, quicquid ex hiſtoria de latrone illo, quam præter alios maxime AMBROSIUS PAREUS libr. XXIV. cap. XIX. recenſet, huc trahere vult, exiſtimans, illi latroni, quod hactenus creditum fuit, non ex renibus ſed ex veſica calculum ex ſectum fuiſſe à GERMANO quodam COLOTO eadem quidem methodo, qua id fieret in curatione MARIANA. Verum enim vero ipſe FRANCISCUS COLOTUS *in Tr. de l'operation de la taille p. 20,.64.* JOHANNES de ROMANIS Patria cremonenſis de Caſalli majori erat & Romæ medicinam fecit. Quo tempore hanc methodum invenerit, certo haud conſtat. *Plerique* ad ann. MDXX. hoc inventum referunt, alii ad initium ſeculi XVI, *alii* ad ann. MDXXV. ut COLOTUS L. c. p. 64. Neque certum plane eſt, quo anno MARIANUS JOHANNIS illius diſcipulus *ſuum* ediderit *libellum aureum de lapide ex veſica per ſectionem extrahendo.* Duglaſſus eam non ut vulgò ſtatuitur, MDXX. demum ſed jam MD. prodiſſe affirmat. vid. Georg Heuermanns Abhand-

lungen von den vornehmſten Chirurgiſchen Operationen am menſchlichen Cörper. 2ter Band. Cap. 13. §. 371. PLATN. l. c. p. m. 939. Id vero certo conſtat, nil de hac ſectione ſcripſiſſe illius auctorem, JOHANNEM *de* ROMANIS, & primum fuiſſe ipſius diſcipulum MARIANUM SANCTUM medicinæ Doctorem BAROLI in APULIA natum, qui in allegato libello hanc artem patefecit, & forte magis ornavit; quod ſi fecit, forſan non plane immerito hæc methodus Mariana diceretur. Verum ipſe hic JOHANNIS diſcipulus tantæ arrogantiæ non accuſandus eſt, ut ſibi ejusmodi nominis gloriam tribuere aut tribui voluerit. In ipſum enim artis hujus auctorem & Præceptorem ſuum id gloriæ refundit, gratus hic ejus diſcipulus & aliquot in locis publice profitetur, illo duce ad hanc medendi artem ſibi viam patefactam eſſe. A laudato MARIANO artem hanc accepit OCTAVIANUS *de* VILLA, Chirurgus Romanus, qui, licet ſolus vulgo nominetur, eum tamen ſolum à MARIANO hanc didiciſſe artem, nullo argumento probari poteſt. v. PLATN. l. c, p. m. 940. Inde hæc ars demum propagata ad GALLO-FRANCOS chirurgos, &, quod credere fas eſt, Italos quoque. Sed vero plane credi nequit, eam ab his per NURSINOS, qui herniarum curationibus inclareſcebant, per alias Europæ regiones ſparſam eſſe, ut volunt Jo. RIOLANUS *filius* in Ench. Anat. Pathol. L. II. c. XXXI. & CAMILLUS FALCONETUS in quæſt. *an educendo calculo ceteris anteferendus apparatus lateralis?* p. 6. Inter Gallos princeps hac in re artifex jam factus eſt LAURENTIUS COLOTUS, qui medicinam, tam quæ internis quam quæ externis & manu medetur, exercebat. Hunc ab OCTAVIANO de VILLA hanc artem edoctum fuiſſe, vix dubitandum eſt. PLATN. l. c. p. m. 940. Tanta vero dexteritate, tanto applauſu hanc chirurgiam faciebat, ut HENRICUS II. Galliæ Rex ann. MDLVI. ipſum magno ſtipendio donaverit, & titulo Lothotomi regii ornaverit, qui honos COLOTI familiæ ſaltem in Gallia poſtea proprius manſit. Ab hoc itaque LAURENTIO usque ad FRANCISCUM COLOTUM, qui ultimus ex ea familia fuit, jure quaſi

hære-

hæreditario, ut olim ars medica in ÆSCULAPII familia, hæc medendi ars propagata fuit. Obiit FRANCISCUS COLOTUS an. MDCCVI. in cujus locum ſuccedebat TOLETUS lithotomi regii titulo & beneficio donatus. Artis hujus ſecreta COLOTI ſibi ſolis adeo pertinaciter cuſtodiebant, ut SEVERINUS PINÆUS, quem una cum RESTITUTO GYRALTO ſocium adjunxit, ne Regis quidem juſſu ipſo traditis decem illis chirurgis hanc artem plane aperuerit. Ipſe enim FRANCISCUS COLOTUS in libello illo, quo egregias obſervationes ſuas de calculi aliorumque veſicæ morborum curatione an. MDCCVI. publicavit. p. m. 72. ſcribit, neque hoc, neque quod Noſocomiorum Pariſienſium chirurgi COLOTOS in his ædibus viderint calculoſos curare, hanc vim habuiſſe, ut *Mariana* curandi via plane aperiretur. Methodus hæc *Mariana* à variis varie deſcribitur, quoniam procul dubio ipſum illum rariorem librum inſpicere ipſis non licuit. Qua propter hic non alienum erit, operationis illius deſcriptionem ipſius auctoris verbis repetere. *Bene*, inquit, *examinet operator, ubinam inciſio facienda ſit, cum in hac male examinata poſſunt inſurgere nocumenta. Quorum prius erit, involuntarius urinæ mictus, maxime ſi muſculi conſtrictores urethræ inciſi fuerint. Alterum eſt quod non ſine mortis periculo fieret, ſi multum inferius juxta anum abſcinderetur, cum maxime vereremur, ne aliqua hæmorrhoidalium venarum incidatur, unde multum ſanguinis ſuperflueret, tum etiam ne in dilatando aperientis operatio multum extenderetur ad ipſam veſicæ nervoſitatem. Quam ab rem ut hæc omnia declinemus, locum ipſum deſignabimus inter anum & oſſis femoris externum, quod duorum extremorum medium dictum eſt. Hunc locum à dextra parte vel ſiniſtra uno impulſu ſecundum longitudinem incidat, & eo uſque novacula imprimatur, donec operator ipſam in cavum, quod in convexitate eſt itenerarii, penitus elapſam ſenſerit, ibique parum ſecet adhuc, ut ſuperficies canalis interior reſecetur, cujus longitudo ad unius pollicis latitudinem, aut parum plus. Quofacto conſtringatur aperiens inſtrumentum, ut fiat dilatatio tanta, quanta indigere videtur: exiſti-*

exiſtimatur lapidis magnitudo, *quam*, *dum ipſe exploraret*, *medicus conceperat*, *per quam ſtatim forceps in veſicam per eosdem conductores injiciatur. cet.* Ut ut vero hoc arcanum *Marianum* tamdiu COLOTIS quaſi hæreditarium manſerit, & ne Rege quidem jubente aliis prorſus detectum fuerit, factum eſt, ut ejus cupidi niſi quidem ab ipſis COLOTIS propriis tamen tentaminibus expiſcarentur, & relicta illa a CELSO præmonſtrata via hanc elegerint, atque ad noſtra usque tempora tenuerint. Ita vero accidit, ut ars hæc ita creverit, & plane prope ab illa mutata & ita emendata fuerit, ut nova tandem dici potuiſſet. Mitto jam viciſſitudines & fata hujus rei & perſonarum adeo adhuc controverſiis obnoxia. Quæ huc autem ſpectant iterum ex ſuccincta ſed accuratiore recenſione PLATNERI repeti merentur l. c. p. 942 ſeqq. Præcipue autem in emendanda illa methodo inclaruit cel. DRAN, qui conprimis meliora magisque commoda excogitavit inſtrumenta. v. *Ejus Tr. des operations* & GUNZII *obſervat. de calcul. curandi viis.* Horum aliorumque ferramentorum delineationes æque ac totius correctioris methodi deſcriptiones apud omnes recentiores deprehendimus auctores; præſertim apud cel. HEISTERUM in opere ejus majore, apud laudatum DRANIUM *Parall. de differ. man. de tirer la pierre hors de la Veſſie.* SCHARPIUM *Tr. des operations*, GARENGEOT. *Tr. des inſtruments chirurgic.* G. HEUERMANN l. c. volum. II. c. 73. §. 377. ESCHENBACH *Chirurg.* §. 652. PLATN. l. c. §. 1363-1374. Plura tamen ſat gravia ut ut tot modis emendata methodus habet *incommoda.* Si propius a ſcroto inſtituitur inciſio, difficilis eſt ad veſicam inciſio, & præterea proſtata non illæſa manet; dilaceratæ autem partes gravioribus ſemper obnoxiæ ſunt periculis, quam quæ acuto inſtrumento ſcinduntur. Licet autem loco paululum inferiore plaga fiat & prope tuberoſitatem verſus ani mediam partem, proſtata tamen veſicæ diſcinditur. Si inciſio recta deorſum fit, facile una inciditur inteſtinum rectum, quod ſub ipſa hac operatione

tione in eo nixu plerumque eſt, quo verſus hanc plagam urgetur. Porro vix ac ne vix quidem evitari poſſunt læſiones generationi dicatarum partium, veſicularum ſcilicet ſeminalium & ductus ejaculatorii. Præter generandi impotentiam igitur & alia peſſima inde produci poſſunt ſymptomata, effluxus, colluvies & ſtagnationes in cellulofis partibus, unde ſolidarum partium corruptiones, inflammationes, in continentia urinæ, fiſtulæ non amplius ſanandæ; & quia inſtrumenta, quibus eximuntur calculi, toties os pubis inter & anum intrudi oportet, partes vicinæ eo facilius læduntur. Neque hæmorrhagiæ graviores hic facile præcaveri poſſunt. Neque denique calculi majores ſine gravioribus partium dictarum læſionibus eximi poſſunt hac via. v. HEUERMANN l. c. §. 374. Mem. de l'Acad. de chirurg. T. I. p. III. p. 272. T. IX. p. 367. MERY. obſ. DRAN parallele ed. germ. p. 80, 83, 168. SCHARP. p. m. 222. Huic ut reliquis inferiorum veſicæ pro calculis eximendis ſectionum ſpeciebus opponitur *alta*, ſeu *hypogaſtrica*, quæ vulgo *adparatus altus* (Le haut appareil) vocatur, quia in illa ſumma veſicæ pars in imo abdomine inciditur. Jucunda & ſolida brevitate eam deſcribit PLATN. l. c. §. 1390. Huic addantur ex recentioribus biga ANONYMORUM v. KÆSTNER. T. II. C. VIII. §. VIII. BORETIUS, ELIAS CAMERARIUS, DE BREVILLE v. HEIST. *Tit.* CYSTOTOMIA & PLATN. l. c. §. 1356. Schol. p. 946. CHESELDEN. JOH. DUGLASSIUS, HEISTERUS, HOUSTONICS. v. PLATN. l. c. MIDDLETONUS, MORANDUS, PLATNER l. c. PROEBISCHIUS, SERMES, TIMME, HEUERMANN. l. c. §. 392. De hujus methodi prærogativa adhuc ſub judice lis eſt. Ipſe PETRUS FRANCO, qui caſu hujus methodi Autor ann. 1560. factus eſt, eamque feliciſſimo ſucceſſu adhibuit, unde *Franconia* quoque appellebatur, nihilominus illam jam rejecit, & medentes admonuit, ne quod ipſe coactus fecerit, imitarentur. v. EJUSD. trait. des hernies. de l'ann. MDLXIII p. 139. Rejecerunt poſt eum & neglexerunt eam in hunc usque diem plerique. Sunt tamen alii, qui aliter ſentiunt. Inter quos

refero ſæpius jam laudatum PLATNERUM, qui recenſioni ſuæ inventi hujus l. c. addit; FRANCONEM ita ſentientem, auctoritate HIPPOCRATIS ; occœcatum exiſtimaſſe, vulnera, quæ corpori veſicæ infliguntur, mortem afferre. Poſt FRANCONEM primus, quod magna cum veriſimilitudine ex hiſtoria medica colligere licet, hanc viam tenuit, laudavit, ipſique nomen *haut appareil* impoſuit ROSSETUS in libello, l'enfentement Ceſarien Paris. 1631. p. 77. Eandem repetiit & patefecit in libro, quem inſcripſit, *Part. Cæſar. Aſſert. Hiſtor. p. 266. ſeqq.* PLATN l. c. HILDANUS poſtea. L. *de Lithotomia veſicæ Bas. 1628.* qui liber in operibus ejus multo auctior habetur, eam primum vituperavit, deinde approbavit laudavitque. Omnium maxime eam collaudavit chirurgisque pariſienſibus exercendam commendavit NICOLAUS PIETREUS, medicus Pariſienſis, eumque in finem ann. 1635. hodie rariroem propoſuit QUÆSTIONEM, *an ad extrahendum calculum diſſecanda ad pubem veſica?* DIONIS adeo non dubitavit eam reliquis lithotomiæ methodis præferre. Idem ſentit M. E. BORETIUS *in diſſert. de operatione alta.* Obtinuit eadem in Anglia. Ipſe HEIST. eam tentavit. v. *Ejus diſſert de alto apparatu* 1728. Etiam PARISIIS ea fuit exercita v. MORAND. *Tr. de la taille au haut appareil* P. 1728. DE BREVILLE Medicus pariſienſis in QUÆST. *an educendo calculo ceteris anteponendus altus apparatus?* P. 1734. Recentiſſime eam reſtauravit LE CAT & aliis prætulit G. HEUERMANNUS l. c. §. 390. ſeqq. Reliqua quæ ad hanc ſpectant hiſtoriam peti poſſunt ex PLATN. l. c p. 944. ſeqq. In hanc equidem controverſiam me jam non demergam. Hoc unum eſt, quod addam. Omnia priora inventa & adhibita artificia non eam vim habuiſſe, ut artis magiſtris ex votis ſatisfecerint. Inferiores præſertim calculi ſectiones, ut ut omni tempore & quovis modo correctæ, tot premi deprehenſæ ſunt difficultatibus, ut aliam ſtudioſe quæſiverint, invenerint tandem, & hactenus cum meliori ſucceſſu exercuerint. Eſt vero illa quæ appellatur *lateralis ſectio*, cujus *ſpecies* eſt *Moreauiana*, aliis lateralibus hactenus uſitatis, ut ut ſtudioſiſſime à plurimis emendatis omnino

nino præferenda. Remotis itaque removendis pedem propius figere poſſum in oſtendenda prærogativa methodi *Moreauianæ* præ ceteris lateralibus. Demonſtratio hujus prærogativæ ſupponit comparationem hujus cum reliquis, ipſa autem comparatio involvit tam ipſius *Moreauianæ*, quam receptarum hactenus methodorum cognitionem. Non nude itaque communicaturus novam hanc methodum, ſed oſtenſurus eam ceteris omnibus lateralibus ſectionibus anteponendam eſſe, has primo pro hujus finis ratione delineabo, & tum novam illam candide ab ipſo autore mihi relatam oſtenſamque eadem integritate communicabo. Tum enim ex hujus cum illis comparatione perſpectu facile erit, magna quidem & laudabili opera hactenus in adparatu hoc laterali emendando artifices occupatos fuiſſe, eumque ad majorem perfectionem omnino etiam evectum eſſe; cel. vero Moreau ita eum correxiſſe, ut nil ſuperſit, in quoquid amplius illi accedere poſſit. *Sectio lateralis* ea appellatur, in qua plaga a latere cum perinæi tum itineris urinæ & veſicæ infligitur. Ante Moreauii inventum ceteris præferendum & hic maxime cum publico communicandum, variis modis jam emendata eſt ab artificibus, qui ei operam navarunt, & à diverſis ſtudiis diverſa ſortita eſt nomina, quæ ut in aliis ſcientiarum generibus rectius à rebus ipſis, quam à Perſonis imponerentur. Sed dandum nonnunquam aliquid conſuetudini, & forte etiam philavtiæ inventorum. Præcipue hujus ſectionis methodi proinde dictæ ſunt FRATRIS JACOBI methodus, *Raviana*, *Cheſeldeniana*, *Lecatiana duplex*, *Fubertiana*, FRATRIS COMI, & THOMASII; atque ego his jam addendam dixerim *Moreauianam*, ut ut id fieri prohibeat modeſtia Optimi hujus inventoris ab ejusmodi ſui æſtimatione tam alieni, ut lubens quæ non ſua, in alios, & quæ ſua etiam ſunt, lubentius in rem ipſam refundat. Repetamus varias hujus ſectionis methodos, ab eo, qui primus *illius* inventor exiſtimatur. Fuit is FPATER JACOBUS DE BEAULIEU in oppidulo BEAUFORT in BURGUNDIA natus an. MDCXCVII. qui PARISIAS venit, & mox præſentibus medicis atque chi-

turgis regiis & deinde Magiſtratus juſſu in *noſocomiis charitatis* & *domus* DEI PARISIIS ſua hac in re edidit ſpecimina. Quumque ex Monachorum ordine eſſet, neque obſcure perhiberet, hanc ſibi artem quaſi divinitus revelatam eſſe, factum eſt, ut magna æſtimatione exciperetur. Sed brevi evaneſcebat tanta fama. Damnabant hanc ejus curandi viam MERYUS de LAUNAY & COLOTUS. Sed ego hic JACOBI tentamina non disquiram. Hoc attamen negari nequit, illum ab initio multa pericula per mortem feciſſe, quod aliter fieri non poterat, cum in anatomia & chirurgia hoſpes eſſet, atque inſtrumentis crudis & incongruis uteretur, nec unquam ſuos ægros debite obligaret. Poſtea tamen convictus de erroribus ſuis eos emendare ſtudebat, & meliora ſe edoceri patiebatur à medicis & chirurgis pariſienſibus, præſertim à MERYO & prætera quoque ab HUNOLDO medico *Andepavenſi*, autore libri qui inſcribitur: *Hiſtoire du procedé* DE FRERE JACQUE. Et ipſe JACOBUS librum edidit, cui titulus: *nouvelle methode de tailler & tirer la pierre de la veſſie*. Reliqua JACOBI hiſtoria legitur in HEIST. inſt. chirurg. p. m. 988 ſeqq. Deinde medici & chirurgi hanc chirurgiam corrigere ſtudebant; nova enim hacce methodo FRATRIS JACOBI diligenter examinata intelligebant, eam re vera haud ineptam eſſe, quoniam partes *proſtata* ſcilicet & *cervix veſicæ*, quæ maxime reſiſtunt extractioni calculi majoris, hic inciduntur, & ita calculo exitus liberior & ſat amplus conceditur, adeoque ſymptomata, contuſiones, inflammationes &c. apparatui magno propria evitantur. Poſt JACOBUM RAVIUS *Batavus* in hac arte inclaruit, utpote qui operationibus JACOBI interfuit, & poſtea mortuos cultro anatomico ſubjecit, eaque ratione didicit corrigere JACOBI errores. Alii tamen contendunt RAVIUM non à JACOBO ſed à MERYO meliora edoctum fuiſſe. unde HEIST. *in diſſ. de apparatu alto* p. 11. *Ravianam* eſſe dicit *Meryanam*. Verum hoc non ita ſe habere egregie probat PLATN. l. c. p. m. 950. Ceterum encheireſes ſuas celabat RAVIUS quærentibus, dicens, aperte victum ſibi inde peten-

petendum eſſe, adeoque, dum viveret, nil de hoc ſe patefacturum eſſe & ſi quid etiam dicere cogeretur, verum non dicturum eſſe. Ut plurimum reſpondebat ſciſcitantibus: *legite* CELSUM. Methodum hancce *Ravianam* pulchre deſcriptam legis in ALBINI *Ind. ſupell. anat.* conf. ALBINI PATRIS orationes in obitum RAVII. Etſi vero DENYSIUS qui ſe ſolum callere methodum *Ravianam* aſſerebat, in libello inſcripto *obſerv. chirurg. de calculo. Lugd. Bat.* MDCCXXXI. quovis modo contendat probare, hanc rationibus reliquis lithotomiæ præferendam eſſe, poſt ipſius tamen mortem in BELGIO neglectam jacuiſſe referunt hanc methodum donec CHESELDENUS ann. MDCCXXVI. illam revocaverit & emendaverit. Hoc tempore in eo ſimul inclaruit Dr. BAMBER. Quum vero inſigniores hujus curandæ viæ CHESELDENO debeantur, illa *Cheſeldena* nuncupata eſt, de qua præcipue cel. MORAND *mem. de l'acad.* MDCCXXXI. Tam felici autem ſucceſſu hanc operationem perfecit CHESELDENUS, ut ex vigenti ſeptem, quos continuo ſecabat, ne unum quidem, ex quadraginta ſex autem, duos tantum perderet, de quibus jam ante operationem futuræ ſalutis ſpes vix effulgebat. Eandem viam eodem ſucceſſu tenuit SCHARPIUS, ut felicis hujus operationis fama cel. MORANDUM an. MDCCXXIX. Londinum invitaret, quo poſſet hanc à CHESELDENO addiſcere artem. v. cel. MORANDI epiſtol. ad ill. SENACUM *in mercure de France Dec.* MDCCXXIX. Ita vero hæc calculoſis medendi ars ad Gallos tam felici eventu translata eſt, ut plurimi ſectione hac laterali in GALLIA ab eo tempore uſi fuerint, ut habet HEIST. *A. R. Sc.* ann. MDCCXXI. MDCCXXIV. MDCCXXXVII. MDCCXXXVIII. ſeqq. Tandem hanc viam ceteris omnibus anteponendam publice adeo defendebat CAMILLUS FALCONETTUS in Quæſt. *an educendo calculo ceteris anteferendus adparatus Lateralis?* Quod enim de ſectione Laterali in univerſum dicitur id de emendata *Cheſeldeniana* prope dici poteſt, ut jam monuit PLATN. l. c. p. 952. modo excipias infra communicandam *Moreauianam.* Neque ipſe Cel. CHESELDENUS ſua

 artificia

artificia in arcanis habuit, uti RAVIUS, ſed luculenter ea cum publico communicavit in *append.* ad quartam Anat. editionem. Nimirum, ut ipſe refert, ægrum ut in magno apparatu ligat; ipſum menſæ horizontali ita imponit, ut caput ejus ſolum ſit paullo elatius, dorſo ejus pulvinar ſubdit, & miniſtris firmato immittit catheterem, quem tradit miniſtro peritiori ad dextram ægri ſtanti, ut illum teneat dextra oblique ad coxam mota, ſiniſtra vero levet ſcrotum. Tenta jam cute eaque ſurſum tracta, quantum fieri poteſt, inciſionem perficit latum circiter pollicem ſupra anum, ſuper catheterem deprimens lithotomum haud plicatilem usque in telam adipoſam. Et ſic continuat verſus latus ſiniſtrum, pauliſper infra anum, usque ad tuberoſitatem oſſis iſchii. Non ſufficiente primaria, ut ſæpius accidit, inciſione eam repetit. Plaga hacce exteriori facta in ſulcum catheteris, ubi ejus reflexio eſt, introducit unguem digiti indicis manus ſiniſtræ, & ibidem ſuper eodem ungue mucronem lithotomi demittit. Jubet miniſtrum catheterem tenentem hunc verſus arcum oſſis pubis dirigere; ipſe retrahit digitum è ſulco, eoque inteſtinum rectum deprimit, ne *hoc* vulneretur, & interim protrudit lithotomum per collum & proſtatam in ipſam veſicam. De quo certus eſt quando urinam effluere videt. Ita inciſio facta eſt Tab. æn. fig. 2. de litt. (b) ad (c) & ob latitudinem ſcalpelli, quæ quidem haud magna eſt, de litt. (c) ad (d) Quando eo pervenit, retrahit lithotomum, dorſo ejus impoſito digito ſiniſtræ, quo inteſtinum rectum avertit, & ſic diſſecat collum veſicæ & proſtatam, quoad oportet. Nunc deprimit manubrium ſcalpelli, ut pro commodo urinæ effluxu diſſecet telam adipoſam usque ad litt. (e). Plaga hæcce repræſentat pyramidem, cujus apex eſt in veſica, litt. (c) & (d) & baſis in cute, litt. (b) & (c). Proſtatæ in latere ſiniſtro pars dimidia ita tantum diſſecta eſt. Via ſatis ampla cognoſcitur, quando digitus ſentit tumorem aliquem à reliquiis proſtatæ formatum Tum lingula conductoris, qui ſolito latior & manubrio ſimplici retrorſum flexo inſtructus eſt, ſulco catheteris juvante digito indice adaptatur, uti ſupra dictum eſt de applicatione ſcalpelli;

& de-

& deprimendo catheterem, compellit conductorem in ipſam veſicam; copioſe effluente urina retrahit catheterem, digitum gliſcit ſuper conductorem in veſicam, dilatandi gratia vulnus colli veſicæ, quo forceps eo facilius introducatur per ſulcum conductoris, tum invertitur & conductor & forceps inſimul ita ut hic ſit inferius & ille ſuperius, qui ſtatim educitur. Tenens forcipem, roſtro clauſo calculum quærit, illo reperto roſtrum aperit, & calculum prehendit, digitos in brachia forcipis immittit, ne ejus morſu vehementiori juſto apprehenſum calculum diffringat. Poſtea forcipem blanda rotatione in omnem ſenſum facta lento motu educit inſimulque calculum. Nunc ſiniſtra immittit inſtrumentum illud, *bouton* dictum; & ejus ſpinæ adplicat roſtrum forcipis, eamque ſic propellit in veſicam & retracto illo conductore ſcrutatur, num quis calculus adhuc reſtet in veſica, eumque ſi quendam agnoſcit, modo dicto eximit. Calculis liberato ægro ligamenta ſolvuntur, isque in lectum transfertur, teguntur partes vulneratæ panno ter quaterve implicito & ſic relinquitur per tres vel quatuor horas. Poſtea plaga obligatur, & curatur. Maximum hujus methodi incommodum eſt, uti in reliquis ſectionibus lateralibus, *hæmorrhagia.* vid. DRAN. parall. p. m. 43. HEIST. inſtit. P. II. S. v. c. CXLIII. Methodus Dn. CATII qui ROTHOMAGI hanc artem magno cum applauſu exercebat, non multum differt à præcedente, niſi quod uſus eſt ſcalpello, ad collum veſicæ incidendum, cujus lamina eſt pauliſper incurva & minus lata. Ad plagam externam autem infligendam ſcalpellum adhibet, cujus lamina anceps eſt, longior, latior priori & diviſa in duas partes mediante ſulco, per quem mucro prioris ſcalpelli in ſulcum catheteris protuditur. Differt itaque à priori tantum ratione inſtrumentorum, & quod peculiare faſciæ genus excogitaverit pro ligandis calculoſis, quod ceteris præſtat. Fama de RAVIO veſicam ſolam aperiente, *Albiniana* deſcriptione confirmata, plures excitavit ad hanc curationem reperiendam, & inter hos erat quoque FUBERTUS celebris chirurgus pariſienſis, ſed nunquam veſicam incidere potuit hacce methodo, ut collum inſimul non diſſe-

diſſecaret. *mem de l' acad roy. de chirurg.* T. I. p. III. p. m. 279. Perſuaſus autem illam methodum optimam eſſe, per quam collum veſicæ non lædatur, excogitavit an. MDCCXXVII, inſtrumentum, quod conſtat acu triquetra ſolito longiori, majori, & cujus cannula in parte ſuperiori per omnem longitudinem fiſſa eſt; ut ſuper ejus rima gliſcat lithotomus ſimilis cultro recto, quo utimur in amputationibus pro cute incidenda, cujus lamina tamen ita parum inflexa eſt, ut faciat angulum obtuſum cum manubrio conductor, quo utitur, bifidus, quando ejus extrema comprimuntur. Ab initio adimplevit veſicam injectione, ſed noxas injectionis edoctus eas vetat, & modum ROSSETI in apparatu alto imitatur, & ægrum multum ptiſanæ cujusdam prius bibere jubet. Veſica ſic ſatis repleta, peni applicat inſtrumentum MUCKII, ne urina poſſit emitti. Barſ. von den Bandagen. p. 156. & rite præparato ægro, eum tabulæ imponit horizontaliter, & ut certior ſit de ſufficiente quantitate aquæ in veſica, indicem ſiniſtræ manus oleo unctum in inteſtinum rectum demittit, & altera manu regionem hypogaſtricam comprimit. Rebus bene ſe habentibus chirurgus miniſter manum imponit regioni hypogaſtricæ, ut propellatur veſica verſus perinæum. Tunc locum inciſionis pollicem unum ſupra anum, perinæum inter & tuberoſitatem oſſis iſchii ſiniſtri lateris, digito indice aſſignat, atque dextra manu ſecundum longitudinem acum triquetram fiſtula ſua munitam oleoque madidam intrudit usque in veſicam; acum penetraſſe illico manifeſtat effluxus urinæ cum ſanguine juxta cannulam. Tum retrahit acum parumper, ut abſcondat mucronem, ne lædat parietes veſicæ collabentes. Poſtea ſcalpelli dorſum gliſcit ſuperfiſſura cannulæ ad ejus usque extremitatem, deprimit manubrium ſcalpelli, & elevat ſiniſtra paululum machinulam, & ſic amplificat inciſionem. Cuſpidem lithotomi reponit in fiſſuram fiſtulæ elevando ipſius manubrium, & ita retrahit illum eadem via qua immiſſus erat, ſed relicta acu triquetra, ut in hujus fiſſuram poſſit adplicare conductoris bipartiti lingulam, cujus convexitas ſuperiorem vulneris angulum reſpicere debet, eumque ita compellit in

veſicam

veſicam; educit machinulam, invertit conductorem, dilatat parum vulnus, immittit per concavitatem conductoris forcipem, eximit conductorem, calculum quærit, eoque prehenſo, illum lento motu extrahit. In hoc modo ſecandi inciſio fit in parte laterali ipſius veſicæ, & ita neque ejus collum neque partes vicinæ afficiuntur, unde ſæpius magna incommoda oriuntur, ut v. gr. inflammatio, infiltratio, impotentia &c. porro catheteriſmo non opus eſt, qui non raro maxime moleſtus & interdum plane non inſtitui poteſt, quia catheteris trajectui ſeſe opponunt lapilli, vaſa varicoſa urethræ, tumefactum hujus celluloſum textum, famoſæ ſic dictæ carunculæ. v. GARENGET. des operat. T. II. p. 23. 31. In hac ergo methodo extractio calculi perquàm facilis eſt, & nunquam incontinentia urinæ timenda. Multum itaque præſtaret, niſi commodis hiſce majora obſtarent incommoda. Primo enim facile accidit, ut punctio acus triquetræ veſicam non attingat. Nam quando aut æger neſcio operatore urinam mittit, uti autori ipſi in noſocomio CHARITATIS pariſienſi accidit. mem. de l'acad. de chirurg. t. I. P. III. p. 299. aut quando veſica non ſatis diſtenta, vel nimis parva eſt, acus gliſcit trans membranas externas. Secundo muſculi transverſi vix diſſecti impediunt calculi extractionem, quam ob cauſam autor paratum habuit ſcalpellum, ut poſſet muſculos hoſce ſatis diſſecare. mem. de l'acad. de chir. T. IX. p. 413. Tertio inciditur cutis nimis alte, unde morbi ſcroti. Quarto per vulnus veſicæ in parte laterali ſuperiori materiæ morboſæ non facile ejiciuntur. DE LA FAYE *remarq. ſur Dion.* p. 255. n. 6. Quinto forceps non poteſt immitti bis aut ſæpius, veſica enim depleta partes collabuntur, ut vulnus interius iterum aſſequi non poſſit operator. Sexto *hæmorrhagia* evenit, uti in methodo *Cheſeldeniana* & adhuc major, quia arteriæ internæ veſicæ facile læduntur. DE LA FAYE l. c. p. 255. n. 4. Septimo accidit etiam, ut veſica una pluribus locis vulneretur, vel utrinque confodiatur, tum urina effluat in pelvem, quod cauſaretur putredinoſam viſcerum abdominalium infectionem. Octavo ſymphiſis oſſium pubis facile con-

 vulne-

vulneratur. DE LA FAYE l. c. p. c. nro. 5. Tot ob incommoda methodus hæc Fubertiana non amplius exercetur, niſi ubi accidat, ut calculoſo catheter non immitti poſſit ob rationes allegatas ſupra, & ad methodos, quæ absque catheteris ope perficiuntur, confugiendum ſit. Tum enim præſtat Foubertiana. Diſſert. KESSELRINGII HALÆ 1738. Ceterum autori huic multum debemus ob hoc inventum. Aliud inſtrumentum in Gallia inventum eſt, & hodie adhuc ab autore ſuo aliisque artis chirurgicæ gnaris, uti mihimet ipſi PARISIIS videre contigit, adhibetur. Inſtrumentum hoc (Lithotome caché) ſat cognitum eſt, & ab autore, cui nomen eſt FRATER COMUS, & in mem. de l'ac. de chirurg. Tom. IX. p. 371. ſeqq. deſcriptum. Figuram ejus delineatam adjicere abs re hic non eſſe exiſtimavi v. Tab. æn. f. 1. Sectio hæc lateralis ſequendi inſtituitur modo. Cathetere immiſſo & miniſtro tradito, qui altera manu ſcrotum attollit, AUCTOR cutem tendit, eamque cum adipe incidit prope perinæum $1\frac{1}{2}$ pollicem ſupra anum, & inciſionem continuat usque ad tuberoſitatem oſſis iſchii, uti in methodo Cheſeldeniana, tum quærit digito indice ſulcum catheteris, eoque invento urethræ vulnus infligit, ut lingula inſtrumenti in ſulcum applicari poſſit. Hoc peracto deprimit manubrium catheteris & inſtrumentum angulum cum cathetere formans, in veſicam usque propellit; de quo certus eſt, quando urina effluit; educit deinde catheterem, quærit calculum inſtrumento, ut poſſit judicare de ejus magnitudine, ſecundum quam apertio inſtrumenti ad num v. gr. 5. 7. 9. &c. inſtituitur, quæ fit mediante manubrio mobili (C) circum axin ſuam (D), quando nimirum manubrium in ſex latera, quæ numeris 5. 7. 9. 11. 13. 16. aſſignata ſunt, diviſum ope ſui elateris (E) circumagitur, ut latus ejus v. gr. 9. ſit infra extremitatem caudæ laminæ. (A) Tum illa depreſſa ſua cauda exit è vagina ferrea (B) & ſpatium ad num. 9. in cuſpide lithotomi notatum diſſecat. v. Tab. æn. f. 1. Ita facta inciſione ſufficiente in collo veſicæ, inſtrumentum retrahit horizontaliter è cervice, ne fundus veſicæ vulneretur, tum vero deprimit manubrium, & facit ſectionem parallelam illi ſectioni, quæ facta

ſta eſt in cute. Reliqua more ſolito peragit. Methodus hujus curationis ſimpliciſſima eſt, ſectio Lithotomi maxime æqualis, quod multum præſtat; inciſio enim, quæ fit uno impetu, plagam facit æqualem, quæ eo facilius curatur; & ſi vulnus exterius magis deorſum infligitur, curatio eo facilior eſt. Hoc tamen artificio non plus præſtatur ac methodo *Cheſeldeniana*. Quin immo incommoda eadem & adhuc plura habet. Namque quando veſica contracta parva eſt, ejus fundus facile læditur. Secundo urethra nimis altius inciditur, unde fit, ut cutis, quæ dum plaga exterior fit, verſus ſcrotum tenſa, nunc ſibi relicta ſe demittat ſuper angulum ſuperiorem inciſionis urethræ, & ſanguinis exitus impediatur, unde gravia imminent Symptomata. mem: de l'acad. de chirurg. T. IX. p. 375. Tertio experientia docuit inſtrumentum ad numerum 5. apertum totam proſtatam diſſecaſſe, & ita aperturam ad reliquos numeros ſuperfluam & pernicioſam eſſe. mem. de l'ac. de chir. l. c. p. 383. Quarto *hæmorrhagia* major extimeſcenda eſt ac in methodo *Cheſeldeniana*. mem. de l'ac. l. c. p. 383. Dominus THOMASIUS Chirurgus Noſocomii Pariſienſis, BISETRE dicti, lithotomiam optime in veſica ſola illæſo collo ejus & proſtata inſtitui poſſe ſibi perſuadebat, uti cel. FUBERTUS. Hanc ob cauſam ſimile prope inſtrumentum excogitavit. Differt ſectio, quæ inſtrumento hoc fit, à ſectione inſtrumento FRATRIS COMI & Domini FUBERTI facta, quod non incidatur cullum veſicæ ſed veſica ipſa, neque ſurſum ſed deorſum. Methodus hocce THOMASII fere eadem habet incommoda, quæ *Fubertiana* exceptis numeris 3. & 5. Inſtrumentum hoc tam grande quoque maximos ægro infert dolores. Auctor interim hoc modo plures curavit brevi tempore. mem. de l'acad. de Chir. l. c. Sed accedamus jam ad eam calculos ſecandi viam, cujus prærogativas monſtrandi cauſſa hæc hactenus dicta ſunt. Invenit eandem CEL. MOREAU, *Chirurgus inter Pariſienſes famigeratiſſimus*, *atque publici Noſocomii* (*l' hôtel de Dieu*) *Chirurgus Primarius*, *Academiæque Chirurg. regiæ ſodalis*, & penitior ejus conſideratio docet, eam

 omnia

omnia apparatus lateralis habere commoda. Scalpello utitur, cujus acies tres pollices longa. Anceps eſt illud & vix ſex lineas latum in parte a cuſpide remotiori. Cum vero metuendum eſſet, ne frangeretur, dum profundius immitteretur in membranoſam urethræ partem & veſicæ collum, maximam illi craſſitiem media in parte conciliare neceſſarium duxit. Hujus inſtrumenti ope ſuam operationem ita peragit. Ægro, uti moris eſt, locato, & firmato, catheterem e chalybe confectum in veſicam demittit, illiusque manubrium ſiniſtra manu ipſe continet. Miniſter ab ægri dextra poſitus ſcrotum elevat. Ipſe ſiniſtrum genu flectit, & catheteris ſulco explorato ſcalpellum faſciola uſque ad partem cuſpidi proximam obvolutum in modum calami ſcriptorii dextra apprehendit & obliquam celebrat ſectionem in perinæo. Sectio illa duos pollices cum ſemiſſe ut plurimum longa à media perinæi parte ad iſchii ſiniſtram protuberantiam deſcendit, cutemque nec non exteriorem textus celluloſi partem dividit. Hiſce peractis catheteris ſulcum rurſus explorat, ut nempe ſcalpelli cuſpidem in membranoſam partem ultra bulbum poſſit infigere. Cum autem illam ita demiſſam ſentit, manu ſiniſtra motum dirigit, ut catheteris manubrium antrorſum vergat, dum dextra ſcalpello armata convexam & ſulcatam catheteris partem percurrit, donec ad ejus extremum pervenit, atque veſicæ collum attigiſſe videtur. Nihil huc usque fecit, quod à cognita ſectionem cateralem peragendi ratione multum differret, præterquam quod latheterem ipſe continuit, ſcalpelloque longiori & anguſtiori uſus fuit. Verum enim vero niſi Candidissimus ille chirurgus reliquas ſuas encheireſes ipſe explicaret & oſtenderet, ſpectatoris vel oculatiſſimi oculos effugerent. eæ autem huc redeunt. Prioribus peractis elevat parumper manubrium Scalpelli atque ejus cuſpidem è catheteris extremo v. Tab. æn. f. 3. litt. (c) dimovet, & lithotomum paulatim retrahendo lateralem & ſiniſtram ſecat proſtatæ partem usque ad litt (d) & (e) donec minori reſiſtentia edoctus veſicæ collum bene apertum eſſe cognoſcat. Tunc dextra manu lithotomi cuſpidem in catheteris

teris ſulcum reponit, manumque deprimendo exteriorem textus celluloſi ſectionem perficit à litt. (c) ad litt. (f). Calculum deinde more conſueto explorat, apprehendit educitque lento motu. Artis peritorum nemo non videt, maximam huic methodo tribuendam eſſe prærogativam, & perfectiorem illam eſſe vel optimis hucusque detectis ſectionibus lateralibus. Si enim cum prioribus comparetur, in hac feliciſſime remotæ ſunt, quibus illæ premuntur, difficultates noxæque, toties lethales, præſertim hæmorrhagiæ adeo funeſtæ & tam frequentes. Cum enim peracla colli veſicæ ſectione cuſpidem in catheteris ſulcum reducat, fieri nequit, ut circum poſitam textus celluloſi partem, vaſaque arterioſa pudenda media provenientia, angulum muſculorum acceleratorum & erectorum trajicientia, & ad urethræ bulbum producta incidat. Neque, quod haud parvi momenti commodum eſt, v. SCHARP. p. m. 204. catheteris manubrium miniſtro, quod ut debite dirigatur, tantopere intereſt, committere opus habet operator. Ceterum hanc Cel. MOREAU ſectionem cum ea quam olim laudatiſſimus inter *Batavos* chirurgus RAVIUS tanto perficiebat ſucceſſu, quamque clam ſervandam eſſe judicabat, quodam modo comparari poſſe haud negaverim. Eadem enim eſt ſcalpelli forma, catheteris continendi ratio, & collum veſicæ incidendi methodus. Verum de occultis & dubiis judicare non auſim. Quid enim tum poſtea? Ita tamen candidus hic Auctor, quod ille celavit, in publicos uſus deſtinavit & ornavit non modo, ſed & miranda manuum ſuarum auxiliatricium dexteritate in miſerorum ſolatia ſtrenue & indefeſſa ſedulitate hactenus executus eſt feliciſſime; ſuisque ipſis factis comprobavit ut methodi prærogativam & certitudinem, ita ſuam in rebus chirurgicis induſtriam & dexteritatem. Qui honos ipſi manebit apud omnes cordatiores æquioresque rerum ſalutarium arbitros. Equidem gratiſſima & nunquam intermoritura candoris ipſius æſtimatione agnoſcam, quod adeo amice lubenterque detegere voluerit & mihi & reliquis ſuis auditoribus methodum hanc, univerſo orbi utilem futuram. Quinquageſies

 certe

certe operationem hanc ab ipſo ejusque diſcipulis inſtitui vidi, & *hæmorrhogiam*, reliquis methodis tam communem, nunquam accidiſſe obſervavi, ac perſuaſus jam ſum; iſtam nunquam oriri poſſe, niſi luſu naturæ arteria, quæ tam apte evitatur, præter conſuetum naturæ curſum ad urethræ decurrat bulbum. De hujus a *Cheſeldeniana* methodi diſcrimine, hæc tantum adhuc addenda ſunt. Differt illa nimirum à *Cheſeldeniana*, quod in hac ſectio unum modo triangulum ſicuti in tab. æn. fig. 2. litt. (b. c. e.) in illa vero duos quaſi formet triangulos, vid. tab. æn. f. 3. litt. (b. e. f.) & (e. c. d.) Dubiorum, quæ contra hanc methodum moveri poſſent, nil habeo præter unum. Dubitari enim poſſet, annon idem ipſe triangulus ob præcavendam hæmorrhagiam factus anſam præbere poſſit collectioni materiæ e veſica profluentis. Verum angulus ille f. 3. (e) non adeo acutus eſt, ut exitum huic materiæ non concedat, & experientia docuit, nondum inde proveniſſe id incommodi. Neque denique opus erit multis jam exponere, qua medendi ratione finis imponendus ſit huic operationi. Vulneris hujus ſanatio enim ea, qua in ſimilibus caſibus methodo perficitur, quæ in omnibus therapiis melioris notæ præſcripta eſt, & ex illis facile repeti poteſt, atque per individua ſecundum artis regulas adplicari.

T A N T U M !

PRÆNOBILISSIMO

DOMINO CANDIDATO

S. P. D.

P R Æ S E S.

QUi *non ita pridem alterius primarii Illuſtrium* ARCHIATRORUM CLEMENTISSIMI DUCIS NOSTRI *filio ad altiores in ſubſelliis noſtris honores viam parare, non potui non honori mihi ducere & habere gratiſſimum, jam alterius* ARCHIATRI *filium eodem fine in publicum producere juſſus, non*

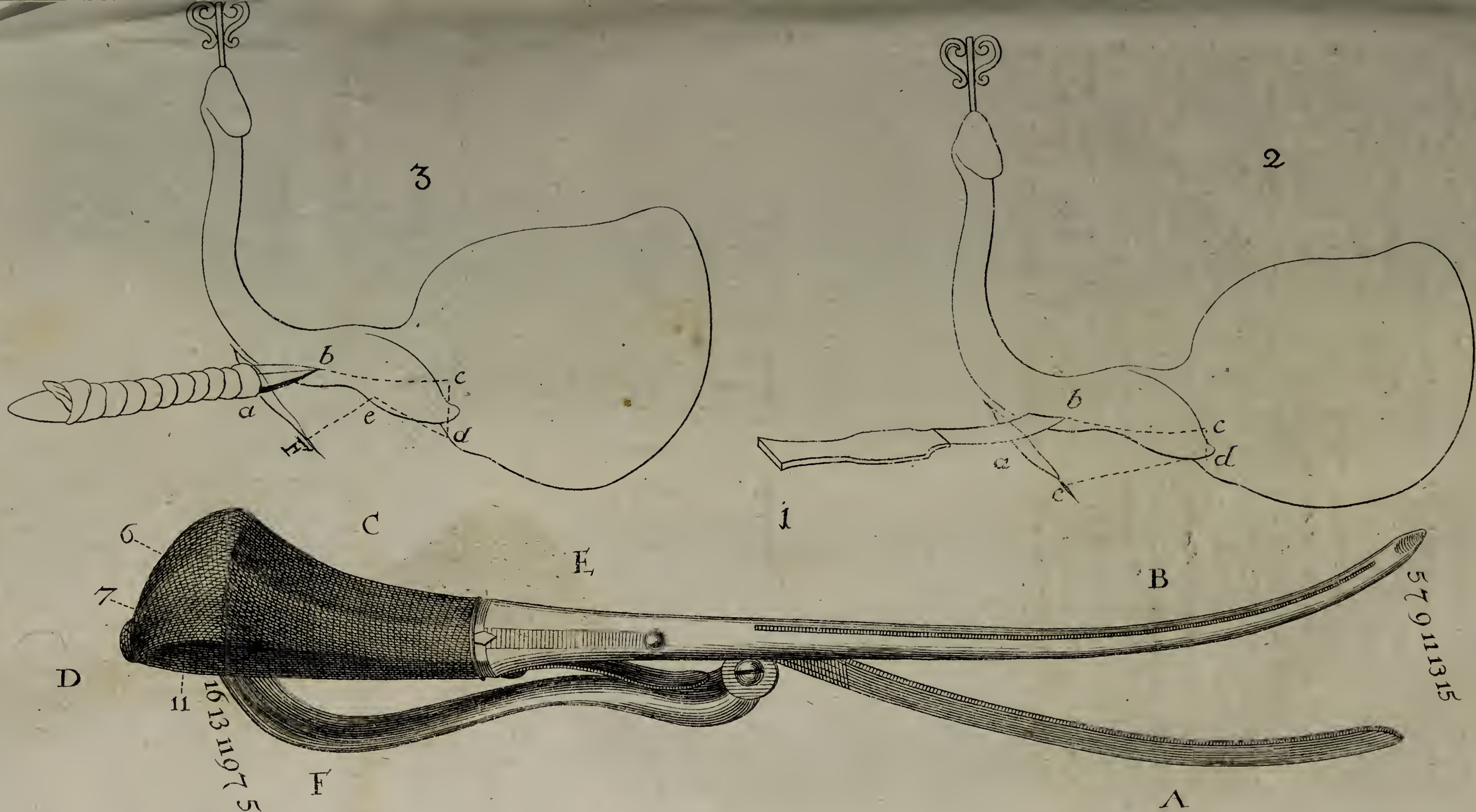
minus

minus ambitioſa prope animi voluptate me adfici ſentio. At Te PRÆNOBILISSIME DOMINE CANDIDATE *jam promotum promovendum ſiſtere, nonne id paradoxum videri poterit? Non poterit, iis ſaltem non videbitur amplius, qui norunt,* TE *à noſtris ad* EXTERORUM, *ad* ARGENTORATENSIUM, *ad* PARISIENSIUM *Muſas translatum talem* TE *geſſiſſe, quem inde reducem jam* EXTERORUM *teſtimoniis ornatum Ipſe* SERENISSIMUS PRINCEPS *Noſter, ut alterius* ARCHIATRI *ita &* OPTIMI PATRIS TUI *officia clementiſſime remuneraturus* Medici Aulici *dignitate condecorari & ſtipendio annuo juvari dignum judicavit. Qui igitur fieri potuit, ut talis ad nos non acceſſeris, quem ordo noſter non indignum inveniret, ut ad academicos quoque ſummos honores & privilegia proveheretur. Gratulor* TIBI TUISque *hæc omnia. Ut Providentiam interpretaberis omnino inque hujus gloriam pia mente refundes res haſce* TUAS *tam læte & proſpere fluentes. Ita vero Supremo ſortis noſtræ Arbitro annuente omnia porro Tibi bene & feliciter evenient. En! Summam votornm meorum. Ne vero ſola gratulatione hanc ad* TE *abſolvam epiſtolam, remque, quam egregiè tractas plane intactam hic relinquam, ad illam paucula adhuc addam. Novum illud inventum, quod tecto* AUTORIS *ipſius nomine, utpote vulgo nondum cognitum, publicare potuiſſes, ut fas eſt, candide & aperte ſuo tribuis* AUTORI, *alienus ab eorum moribus, qui quicquid alii agunt inveniuntque mox expiſcantur, furantur, furtisque ejusmodi toties publicum decipiunt. Ita quidem non quod Tibi debemus, ſpeciminis loco proponis. At ne ſic quidem male. Eo ipſo enim melius edidiſti ſpecimen ac ii, qui quodvis ex ſua ſupellectile ſæpius tam curta adhuc invita* Minerva *depromere conantur. In eo quoque caute & prudenter agis, quod laudatæ methodi* Moreauianæ *comparationem non niſi cum* lateralibus *hactenus optimis ubique habitis inſtitueris iisque illam nominatim prætuleris. Sic enim prævіſa & præcauta tibi eſt res maxime controverſioſa, cui* TE *immiſcere noluiſti. Quænam nempe apparatus alti ſit prærogativa nondum inter omnes conſtat & adhuc ſub judice lis eſt. Saltem grandiores calculi non niſi hac via*

eximi

eximi poſſunt. Nondum certum & deliberatum ſatis eſt, quantum roboris habeat eorum contra hanc ſectionem epigaſtricam argumentum, qui in ea vulnus curatu difficilius infligi dicunt. Namque ipſe Cel. HEISTERUS *hoc tantum pro accidente habet apud ſolos ætate provectiores. Tum non obſtaret, difficilior hæc curandi ratio, quæ quoad reliqua omnium tutiſſima eſt. Præter* HEISTERUM *aliosque, qui laudant hanc methodum, hic maxime allegari meretur* HEUERMANNUS, *qui propria experientia edoctus pluribus hanc ſectionem deſcribit atque commendat. Idem quoque* AUTOR *conferri meretur in articulo de* ſectione laterali, *de qua emendanda notatu digniora habet, quæ à* Moreauianis *propius abſunt, adeoque in horum cum ceteris comparatione præcipue conſideranda ſunt. Ceterum harum operationum una ceteris non obiter, ſed non niſi ceteris paribus præferenda eſt. Neque enim omnibus eadem convenit. Quia ne ipſa, quam ceteris* lateralibus *omnibus præferendam eſſe demonſtras,* Moreauiana *ubique adhiberi poteſt. Nam v. gr. neque enormis molis calculus, per ſolum altum removendus, neque veſicæ cervici inſidens, ut repelli nequeat, neque alius ubi fiſtulæ ſpecilla in veſicam demitti nequeunt, vel per altum iterum, vel per* Franconianum, *vel in junioribus per* parvum, celſicum, *dictum extrahendus, per illam educi poteſt. Tantum hac vice ad* TE *noſtrosque* LECTORES *benevolos æquioresque rerum medicarum judices, quos junctis precibus ſalvos eſſe jubemus.*

Dabam e Muſeo. Die 28. Sept. 1764.

3
2
b
c
a
e
d
F
b
c
a
d
c
1
C
E
B
6
7
D
11
16 13 11 9 7 5
5 7 9 11 13 15
F
A